

DZIENNIK KUJAWSKI.

Dziennik Kujawski

wykonany codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświąt.

Przedpłata dwutygodniowa

na „Dziennik Kujawski” wraz z dodatkiem tygodniowym „PLAST” wynoszącym co sobotę, wynosi na pocztach 1,25 m., z przesyaniem do poście do domu 1,65 m., w miejscu 1,25 m., z przesyaniem do domu 1,45 m.

w Austro-Węgrzech 2 korony, w Królestwie Polskim 70 kop. kwartalnie.
Pod opakunkiem (przesyka raz w tygodniu) w Niemczech 2,00 m., w Austro-Węgrzech 2 korony 40 hal., w Ameryce 1 dolar kwartalnie.

Pojedyncze egzemplarze sprzedaje się po 5 fen.

Za redakcją odpowiedzialny
S. JAWORSKI w Inowrocławiu.

Bekopisza

nadawane do redakcji nie zwracają się, ale się niszczą.

Listy nadawcy należy franko pod adresem:
Redakcja i ekspedycja „Dziennika Kujawskiego”
w Inowrocławiu, ul. Fryderykowska nr. 8.Cena ogłoszeń: 1) 10 fen. za wiersz pełnowymiarowy lub jego miejsce;
2) 25 fen. na pierwszej stronie przed tekstem.

Nr. 4. - 299

Inowrocław, sobota 5 stycznia 1901.

Rocznik IX.

Księgarnia Dziennika Kujawskiego
polecakieszonkowe,
pugliaresowe,
ścienne,
kartkowe,
termińskie,
rolne,Kalendorz Kujawski
— i inne. —

Przegląd polityczny.

INOWROCŁAW. 4 stycznia 1901.

Cesarz Wilhelm przybył wokół po Hamburga i zamieszkał na pokładzie nowego jachtu hambskiego Stowarz. żeglugi północnej: „Augusta Wiktorię”. Jacht ten zbudowany jest według planów cesarza jako pierwszy nowego typu. Cesarski towarzysz: kanclerz i p. Podbielski.

Obecne położenie w Chinach oraz usposobienie hr. Waldersee charakteryzuje najlepiej telegram — jaki otrzymał od małżonka swego na Nowy rok hrabiego Waldersee. Telegram kończy się słowami: „Nareszcie widać ryczącego na wojnę pokoju Hurra!”. Z telegramu tego wniosło bowiem można: 1) że rząd chiński rzeczywiście okazuje szacunek do zawarcia pokoju, 2) że hr. Waldersee nie czuje się tam zadowalonym, jeśli z taką radością wieć widoki pokoju.

Podejrzanie zdań na ucieczkę Nowego roku w fortach Peitang, będącym miastem jedno z dań, przyczem zginęło podobno 5 tysięcy niemieckich, a 14 poniosło ciężkie rany. Tak donoszą z Tientsynu do Londynu. W Berlinie nie otrzymano podobno jeszcze doniesienia o tem niezrozumiału.

Telegram, nadawany z Pekinu do Nowego Jorku podaje treść zajmującej rozmowy z Li-Hung Czangiem. Li-Hung Czang zapewnia, że cesarz chiński chce zgodzić się na żądania mocarstwa; jest jednak tego zdania, że liczne skupisko europejskie wywołują tylko waburzenie wśród ludności, są zatem niewykonane, leci i szkodliwe. Cesarski byłby skłonny do skazania wyszeszczęśliwionych imieniem dostojników na baniecie, pryczem powrót byłby im pod kątem śmerci wbroniony. Li-Hung Czang wyraził nadzieję, że mocarstwa zgodzą się na utrzymanie wejścia tylko wzdłuż linii kolejowej Pekin-Tientsin, inną zaś zatogi wejścia. Rząd chiński starał się będzie według uzyskanych zadość postanowieniom noty, a zarazem da dowody, że zadanie jego będzie zapewnienie bezpieczeństwa obiegającym się w kraju cudzoziemcom.

Według innej depezy z Pekinu, omawianym jest żywo fakt, że podczas rewii wojsk na cześć królowej Wiktorii, nie było Francusów. Zresztą w przeszłości wzięły udział oddziały wszystkich narodowości.

Przywódco chińczyków nie mylił bynajmniej swego przemierza z polskim stronnicstwem konserwatywnym w Galley. Z Pragi pochodzi: „W Kujawie Hora odbyły się dnia 2-go maja zgromadzenia przedwyborcze, na których radykalni chiny podnieli przeciw drowi Heroldowi i zarządzając, że ze stocznią polskimi zawarli przymierze. Dr. Herold na ten zarząd odpowiedział bardzo energicznie. Rozkazał być waga gasta — mówiąc — kto stoli poniżej siedmiu z posłami polskimi w Przerwie, ten chętnie pojedzie dalej ręka w rękę ze stoczniakami.”

Lord Roberts zawitał na pokładzie statku Canada do Anglii, do Cowes na wyspę Whight.

gdzie powitała go najmłodsza córka królewskiego księcia Beatrixa Battenberg i księżę Connaught. W odpowiedzi na powitania siostra rzekła Roberta, że ubolewa, iż powrót jego nie związuje bliiskiego pokoju, jak miał nadzieję. Opuścił on Afrykę wbrew chęci, lecz pokłada zupełne zaufanie w lordzie Kitchenerze, którego zadanie z powodu ruchliwości nieprzyjaciela, rolegofii i nieudrodzajności kraju jest bardziej trudne. Co się tyczy wyniku bojów, nie ma on żadnej wątpliwości, jeśli Burów zrozumieją, że Anglia przesądziła sobie doprowadzić wojnę do pomysłu konfederacji.

Prezydent Krueger zaniepokoi. Kilku lekarzy odbyło konsultację i orzekły, że prezydent cierpi na zapalenie płuc, co ze względu na podobny wiek i klimat nakazuje wielką ostrożność.

Wakutek wtargnięcia Burów do kolonii Przyłęki, zaprowadzono tamże stan oblężenia, fakt ten mówi wiele. Również oficjalne deprese lorda Kitchenera nie rzucają jasnego światła na położenie Anglików. General Knox-Scotta De Wata, który usiłował zdobyć Bothkhem, lecz znał przeszkoły ze strony Pilchera, skoczył się do L'ndiego. Oddział piechoty konnej po uproszczeniu Kronstadtu, napotkał na opór, ale udało mu się przedostać z maleńkim stratami przez tor kolejowy i miejscowości Sudaferontes. Z tego okazuje się, że cała północno-wschodnia części Oranii jest opanowana przez Burów.

General Williams zmusił Burów w okolicy Middelburga do walki, po czym zajął Graef Reinet. Natomiast Burowie zajęli znowu Jsgersfontein.

Rada dyscyplinarna we Francji, wynosząca dla sprawy Guigneta, orzekła 4 głosami przeciw jednemu, że śledztwo dyscyplinarne przed Guignetem nie stanowi jeszcze powodu, aby go spenysować. Agencja Havasa donosi, że minister wojny skazał Guigneta na 60-dniowy areszt.

Przy otwarciu izby parlamentarnej portugalskiej w Lizbonie odesyano orgańskie od tronu, w których król wspominał dość przymierze pomiędzy Portugalią a Angią i podniósł, że Portugalia w czasie wojny afrykańskiej starała się zachować niewykluczone swoje prawa oraz wypełnić swoje finansowe zobowiązania wobec zgromadzonych. Stan finansów pozostawał wiele do życzenia. Długi państwa wzrosły znacznie skutkiem deficytu, powtarzającego się przez kilka lat, i ilość papierowych pieniędzy wzrosła do najwyższych sum. Wogdzie kraj rozwijał się pod względem ekonomicznym, ale podatki nie pokrywały jeszcze budżetu. A zatem rząd nie powinien godzić się na żadne wydatki, które nie mogłyby być pokryte z środkiem. W tym momencie — tego samego dnia — król Carlos — leży Portugalia na pomocy W. Brytanii.

List pasterski X. Arc. Popiełka. W jednym z ostatnich numerów „Muzyki Kościelnej”, wydawanego przez X. dr. Sużyńskiego w Kościanie, zamieszczony jest list pasterski X. Arcybiskupa warszawskiego Popiełka w języku łacińskim, datowany jeszcze dnia 10 sierpnia 1899, dotyczący spłaty ludowych modełów masy spiewanych. Z listu tego wyjmujemy ten szczegół, w którym X. Arcybiskupski o mocy swojego pasterskiego urzędu, opiera się na wyraźnym upoważnieniu Stolicy Św., podaje do powszechnego

nej wiadomości, iż „dozwoleniem jest także wszyscy spiewanie (inter missarum solemnis) odpisowywanie tekstu psalmów, hymnów, antyfon, litani i innych, w języku ludu, bądź to przez wszyskich wiernych w kościele, bądź przez osobę chodzącą świeckie, w tym celu należącego wyznany, wyjątkiem masy uroczystych, które w sytuacji dyakona i subdyakona się odprawiają. Z tego już wynika, że o tyle więcej wypada i jest dozwolone używanie języka ludowego w procesjach, godzinach do Błogosławionej Maryi Panny, nabożeństw pasyjnych, majowem itd.”

„Gdy ten obyczaj i od Stolicy Św. uznanym jest (ratibabeatur) i od nas bardzo zaleconym, pragniemy go utrzymać i pielęgnować jak najbardziej, i całe szczególnie duchowieństwo do duszpasterstwa parafialnego przydzielić do tutejszych obowiązków, aby pobońnej i szczególnie tradycyjnej plinowania, chowania i hodowania ją, a podległy swego zapatrzywania zmieniać sobie nie pozwalał.”

Przedstawianie Słowaków na Węgrzech. Krótko przed świętami Bożego Narodzenia wydano z ewangelickiego seminarium pressońskiego siedmiu słowackich teologów za to, że dali się wspólnie fotografować i pod fotografiami umieszcili swoje nazwiska, po słowaku. Ślubno wykrocono przeciwko 12, siedmiu wydalono, a reszta otrzymała nagranie, przytorem odebrane im wszelkie wsparcia i stypendia. — Wyrok tak barbarzyński: uzasadniono tem, że dali się fotografować sami z wykluczeniem reszty kolegów, pomiędzy którymi jest trzech Maďarów i siedmiu renegatów słowackich. Tym sposobem mieli oni zepsuć harmonię, panującą w zakładzie i przekroczyły przepisy synodu ewangelickiego, zabraniającego dzielić się na narodowości (!!).

Z uwiezionymi patryotami ze Św. Marcina wróciła z Bańska Bystrzyca trzech: starzec 80-letni Paweł Bydron, notariusz Andrzej Hałasz i Józef Cipar. Mateusz Duls, Hurban i Władysław Mudroń jeszcze w więzieniu karę odsiadują.

Wiec w Kaliszu.

Wiec w Kaliszu. W niedzielę dnia 6 stycznia po niesporach odbędzie się w Kaliszu na sali p. Bielawskiego wiec wyborów Kalisza i okolic. Przemawią będzie między innymi poseł nasz p. Józef Giełbocik, który się wyborcom swoim przedstawi i sprawosławie poselskie złożyć.

Polacy a Centrum.

Z powodu wyborów w okręgu międzyrzecko-babiemojskim oraz zniesienia, resztek polskiego wyklułu religi w szkołach naszych, pojawiły się w Kur. Pow. dwa głosy, dotyczące stosunku naszego do Centrum, które zasługują na uwagę i omówienie, jako wyrazy zapatrzywanych w pewnych kolach społeczeństwa naszego. Są to artykuły hrabiego Macieja Mielżyńskiego i Zdzisława Mielżyńskiego. Zanim wypowiadamy o wyrażonych w nich poglądach i radach nasze zdanie, przytoczymy główne ich ustępy, aby Czytelnik naśiedzieli, o co chodzi:

Dr. Maciej Mielżyński pisze:

„Kwestią wyborów w Babimojsko-Międzyrzeckim wykazała jasno, że możemy liczyć na poparcie centrum, nie zrekując się naszych praw jako Polacy, ponieważ centrum w uszczyplaniu właściwie przyrodzonych naszych praw widzi niebezpieczeństwo dla wiary katolickiej. Centrum nie żąda od nas ani chwili (!), abyśmy w tym okręgu postawili kandydatów Niemiec-contraria, bo zrozumiał dobrze, że wobec niezbytnej hegemonii autopolaków, która w sztuczny sposób siwo-

ryzyła ten rozbój pomiędzy współobywatełami, my Polacy, którzy tworzymy większość katolików w powiecie, musimy postawić Polskę jako kandydata. To otwarte i lojalne postąpienie z centrum powinno być raz na zawsze naszym godłem. Całemu stanowi mużmy uroków wszelkich nieporozumień pomiędzy centrum a nami. Tylko w ten sposób prowadzić możemy z powodzeniem naszą politykę ustępstw, bo z naszych praw jako Polacy, a obywatele państwa niealeckiego nie potrzebujemy i nie chcemy nic ustępować, ale politykę żądającą praw naszych legalnych, tak pod względem narodowym, jak wyznaniowym.

Działanie możemy zawsze z odkryta przybliżać i liczyć na pomoc centrum. Ale ten sojusz nasz z centrum powinny być stałym, niezdowolonym i niewynikającym tylko z chwilowych potrzeb. Nieporozumienie, albo chwilowe mniejsze zatargi z niemieckimi katolikami, które po większej części są dziełem panów skwiniów, siegających wiecznie rozbrat pomiędzy Niemieckimi katolikami a Polakami, powinny być zawsze załatwione szerszą wymianą zdań i zachwałnie powinny być na chwilę harmonii i współdziałania. W ogóle wymiany zdań z niemieckimi współobywatełami powinniśmy szukać, gdzie tylko jest możliwa, a nie unikać jej nigdy, nie schodząc przy tem z naszego stanowiska jako Polacy. Wiem, że kilka krotnie powstały zarzuty, że sposób agitacyjny, jaką była prowadzona w Babimojsko-Majdżyskiem, może demoralizować lud polski, bo wiele na których się i rzemowało na niemiecku, korekty mogą i utrudniają pracę tym, którzy duchu ludu i poczucie narodowości chcą podnosić.

Temu przeciwieństwo, bo przeciwnie lud polski tylko może nabrąć zaufania, gdy się te kwestie, które się tyczą tego narodowych i religijnych praw, nie tylko po polsku wobec niego, jak to oznajmili na wszystkich wiosach, gdzie byli Polacy, ale także otwarcie wobec Niemców, co prywatnych, co urzędników traktuje w niemieckim języku. Mogliby go tylko do demoralizować wstępem, gdyby się robiło koncesje Niemcom i mówiąco z innego stanowiska, jak na wiosach czysto polskich. Rozumiem się oczywiście, że na wiosach polskich nie powinno się poruszać takich kwestii, które przedstawiają nasz jako bunt przeciwko państwu, albo podszyzwanie na instytucje państwa i niemniej znane zarzutu nam mogą, bo tego rodzaju elukubracje mogą nam tylko zaszkodzić. Ducha ludu temu się z pewnością nie podniesie.

Wynik wyborów w naszych powiatach pokazał nam wprawdzie, jak dalece owa heca skwiniestyczna wzburzyła przedwoje nasz umysły Niemców, ale gdy dokładniej przejrzymy wykaz oddanych głosów w pojedynczych częściach obydwóch powiatów, to musimy przyznać, że udało nam się nawet tam, gdzie się tego najmniej spodziewaliśmy, nie jeden głos niemiecki, mianowicie w miastach jak Wolsztyn i Babiostwo, uzyskać dla naszego kandydata. Nieraz przyznawali nam się nawet ci Niemcy, którzy nam dotychczas byli

„sprzychylni”, że agitacja nasza nie była bezsensu — „den manches Vorurtheil gegen die Polen haben ihre Stots offen und schriftheitlichen Ausschandersetzung getilgt”. — Oni naszną przeszły prawie wyłącznie z pism niemieckich sam niesprzychylnych i na niesześćecie z wybór polskich gazet, które im preface mówią niewielkie pismo, a mówią stwierdzić, że niejedne z orzeźwów naszej prasy rzeczywiście nieostrożnie zredagowanych mogą zle tylko światło na nasz ruch.

Tak brzmiał artykuł hr. Mielżyńskiego.

(Dokończenie nastąpi).

Np. Ksiądz Arcypasterz a zmieszczenie polskiego wykładu nauki religii.

Wice ojcow rodzin, odbyty niedawno w Języcach pod Poznaniem, wystosował do Najp. ks. Arcypasterza polityczny, prosiącą go, abyte na tronu cesarskim wstał się o przywrócenie polskiej nauki religii. Z powodu polityki tej pięciu „Kuryer Poznań”:

Przypuszczenie, że wobec ostatniego rozporządzenia ministerialnego, zaprowadzającego język niemiecki w nauce religii w szkołach pozańskich, Najprzewlekleńiejszy X. Arcypasterz mógł pozostać obo etym widzem, cieką byłyby obraz i krzywda wobec Niego. Nie potrafiem jednakże dowiedzieć, że w zakresie naślilejszym jego obowiązku Arcypasterzkiego leżała obrona tak zasadniczego prawa Kościoła do nauki religii, jak i co do języka ojczystego w nauce religii, o którego wprowadzenie do szkoły jako środka koniecznego do tej nauki wszystkim siedmiu u tronu się był staral, któremu to stanowisko zawdzięczało się niesety tylko częściowa uwzględnienie w nauce fakultatywnej języka polskiego.

Jedli ktoś, to nasz Arcypasterz pojmuję obowiązki swoja po Bożemu, bez trwogi wobec jakiegokolwiek potęgi, co z góry, co z dolu nań oznajmi. Tak i w ostatnim przypadku możemy zareównać, że wycoferał w wszystkie środki obrony praw swoich owieczek, nie wyłączyszy tego — o które potencji proszą. Duchowieństwo całe jest poinformowanem, jak nam dobrze widać, o wszystkim, co czynił X. Arcypasterz, ale publikacja dokumentów urzędowych — to takie wiadomości katedru, co ma wyniknąć z pragmatyki urzędowej — musi pozostać dla historii.

Skoro tedy wycoferane są już wszelkie środki, jakimi rozporządza Najprzew. ks. Arcypasterz — bez skutku — w takim razie obowiązek uczenia działyki języka polskiego spada wyłącznie na rodziców!

Przytym mogło, iż jest w tem jakieś wolanie po noc, jakaś pokorna prośba o ratunek w zabiciu kanu i ciemności. Główne, podniesione ku górze, zdawały się widzieć kogoś, hen, wysoko, a ręce wychwyciły go, by zastać. Gdy piękni uchoła, nastąpiła, jakby chwila czekolowania, tak przejmująca, że i Winicyusz, i jego towarzysze mimowolni spoglądali ku gwiazdom, jakby w obliczu, że stanęły się coś niezwykłego i że ktoś na prawdę zastał. Winicyusz w Asyl Mniejszy, w Egipcie i w samym Rzymie widział mnóstwo przeroszonych świątyń, poznal mnóstwo pieśni, tu jednak dopiero po raz pierwszy ujrzał ludzi, wzywających bóstwo pieśni nie dla tego, że chcieli wypełnić jakiś ustalony rytuał, ale z podserem, z takiej prawdziwej ziemi troski, jaką mogą mieć dzieci za ojcem lub matką. Trzeba było być ślepym, by nie dostrzec, że o ludziu niestety oczilli swego Boga, ale go z całego duszy kochali, tego zaś Winicyusz nie widział dopiero w nadziej ziemi, w fadnych obrzędach, w nadziej świątyni, w Rzymie bowiem i w Greacji, który jeszcze oddawał dzieci bogom, czynili to dla jedynie sobie i ich pomocy lub z bojęnią, ale nikomu nie przychodziło nawet do głowy, by ich kochać.

Jakkolwiek też miał myśl myśl zajęta Ligią, a uwagę wypatrzywanie jej wód rumuńskich, nie mógł jednak nie widzieć tych rzeczy dziwnych i nadwyrażających, które się koło niego dzisiejszy. Tymczasem dorzucono kilka pochodni na ognisko, które oblało czerwonem światłem emantarki i przyświecało blask latarki — w tej samej chwili z hypogenum wyerzed starzec, przybrany w płaszcz z kapturem, ale z odkrytą głową, i wstał na kamieniu, leżący w pobliżu stóp.

Tym zakolysał się na jego widok. Glosy obok Winicyusza poczęły szepctać: „Petras! Petras!...”. Niektórzy poklekały, inni wysiągnęli ku nim ręce. Nastąpiła cisza, tak głęboka, że sly-

Polityczne fantazye.

Jedno z pism rosyjskich zamieściło niedawno mapę Rosji za sto lat, „Kraj” opisuje teren wojny politycznej, jak następuje:

„Wzrok nasz pada najpierw na granicę zachodnią. Znajdujemy ją tuż u Gdańskiego, następnie widzimy ją posuniętą niemal po Berlin; dalej okrąża ona Czechy, a ominawając Salzburg, spuszcza się ku Aystriackiemu muzu, zagarniając Tryest. Olbrzymie państwo! ale już nie na gubernię rozdzielone, jeno na dzielnicę równie ogromne. Pierwsza dzielnica Królestwa Polskiego ze stolicą Warszawą i dwoma poniejszymi miastami: Poznaniem i Krakowem. Druga: Rus Czerwona ze Lwowem. Trzecia: Łużyce z Budziszynem. Czwarta: Czechy Wiedeńska, jako stolica, i głównymi miastami Pragą i Olmem. Piąta: Węgry Pesztem. Szósta: Serbo-Chorwacja ze stolicami: Bigradem i Zagrzebiem. Siódma dzielnica: Rumunia z Sfincią i Adryanoopolem. Dziewiąta dzielnica: Grecja z dwoma stolicami: Atenami i Tesalonikią. Nieprzyjazny wreszcie do żadnej z tych dzielnic, tworzącej całość admin stracyjną samodzielną: Konstantynopol.

„Siedemce arystawa nie jest już Petersburg, jest nim Kijów. Dzisiejsze środkowe i wschodnie gubernie, w grupie oddzielne ujęte, tworzą kilka nowych dzielnic. Tak np. gubernie polskie, nowogrodzka, pskowska, elbląska, częstochowsko-włogodzka i archangielska, będąca dzielnicą, której miastem naczelnym Petersburg; byłe gubernie: smoleńska, jarosławska, kostromska, kalużska, moskiewska, niżnogrodzka, tworzącą oddzielną dzielnicę z Moskwą, jaka głównym miastem itd.”

„Syberia rozdzielała na cztery dzielnice, z głównymi miastami: Omskiem, Tomskiem i Irkuckiem i Władysławskiem. Osobne dzielnicę państwa tworzą: Buchara, Mandżuria i Angistan, od którego biegnie koloż żelazna linia odcinka Indyjskiego”.

Fantazye to tylko — a jednak — jakże zmienne dla duchal dążności narodu rosyjskiego

Poradnik prawny

Predruk wiadomości i artykułów okazacyjnych gwiazd, baz podawane Królewiąkiem wabroniczy.

(*) Do Kruksawy. Dalsze odesłalmy — w liście.

Przemysł, handel, rolnictwo i gospodarstwo domowe.

Waleczny pracę, naukę, zabytkowość, czasy dawności — popierając się wzajemnie przedruk wiadomości i artykułów okazacyjnych gwiazd, baz podawane Królewiąkiem wabroniczy.

Wykłady naukowe dla urzędników gospodarczych odbędą się 29, 30 i 31 stycznia, t. j. we wtorek, środę i czwartek. — W sali zebrania Central. Tow. Gosp. w W. Ks. Pozn. od-

chołu było každy opadający z pochodni węglek, oddalony turkot kół na Nomantskiej drodze i szmer wiatru w kilku pniach, rosących obok cmentarza.

Całon pochylił się ku Winicyuszowi i siedział:

— To ten! pierwszy uczeń Chrystusa rybaki!

Starzec zaś wzniósł do góry dłoń i znalazł krzyż przegnany zgromadzonych, którzy razem padli na kolana. Towarzysze Winicyusza na sam, nie chcąc się zdradzić, poszli za przykładem innych. Młody człowiek nie umiał razie pochwytą swych wrażeń, albiorium wydało mu się, że owa postać, która przed sobą działała, jest i dość prostą i nadzwyczajną, a najwięcej, że ta nadzwyczajność wypływa właśnie z jej prostoty. Starzec nie miał ani mitry ani głowicy, ani debowego wieńca na skroniach, ani palmy w ręku, ani złotej tablicy na piersi, ani szat, usianych w gwiazdy lub biskupie, włosów żadnych takich okna, jakie niosili kapłani wschodni, egipscy, tureccy lub flaminiowie rzymscy. I zdow uderzyła Winicyusz na taką samą robiącą, którą odczuł, słuchając pieśni chrześcijańskich, albiorium i ten rybaki wydał mu się jakimś arystokratem, biegłym i niesmiertelnym godym świdkiem, który przychodzi z dala, by opowiedzieć jaką prawdę, która widział, rejt doylek, w której uwierzył. Jak wiele o czymś wiadomości i ukosnął właśnie danego zwierzęta. Była też w jego twarzy taka przekonanie, jaką posiada prawda sama. — Wyjaśnił, który będzie sceptykiem, nie choci poddać jego urkowi, poddał się jednakże jego gorskiej ciężkości, co też wyplynie z tego towarzyszata tajemniczego Chrystusa: i jest ta nanka, którą wyznają Ligia i Pompilia Grecyna.

(Ostatni dalszy nastąpi)

QUO VADIS POWIEŚĆ Z CZASÓW NERONA

Henryka Sienkiewicza.

54)

Przy bramie dwaj strażce odbierali znałki. Po chwili Winicyusz i jego towarzysze znalezli się w miejscu dość obserwem, zamkniętym ze wszystkich stron murami. Gdzieś niedaleko stały tu osobne pomniki, w środku zaś widać było właściwe hypogeum, czyli kryptę, leżącą w nizszej swej części pod powierzchnią gruntu, w której były grobowce; przed wejściem do krypty skumulowała się fontanna. Widocznie jednak było, że zbyt wielka liczba osób nie zdolałaby się w samem hypogeum pomieścić. Winicyusz więc domyślił się łatwo, że obrzędki będzie się odbywać pod górem niebem na dziedzińcu, na którym wrótce zgromadził się tłum bardzo liczny. Jak okiem dojrzał, latarka migotała przy latarni, wielu zaś z przybyłych nie miało wcale światła. Z wyjątkiem kilku głów, które się odkryły, wszyscy, z obawy zdraić, co tut oblodu, pozostało zakapturzeni i młody patrycyusz z trudem pomyślał, że jeśli tak pozostała do końca, to w tym czasie, przy mroku świecie, niepodobna mu będzie Ligii rozeszkać.

Leżał natle przy kropie zapalone kilka smochnych poschodni, które ułożono w mały stół. Stało się jasno. Tłum począł po chwili śpiewać, z początku cicho, potem coraz głośniej, jaśń dzwony hymnu. Winicyusz nigdy w życiu nie słyszał podobnej pieśni. Ta sama tęsknota, która już uderzyła go w śpiewach, nieuchronnie prągnęła przez pojedynczych ludzi w czasie drogi na cmentarz, oderwała się i teraz w tym hymnie, tyko daleko wyraźniej i silniej, a w końcu stała się tak przejmująca i ogromna, jak ty wraz z ludźmi począł tęsknić odten cmentarza, wzgórz, wądroły i okolica. Zdawał się

będzie się 12, 13 i 14 lutego r. b., także w wtorek, środę i czwartek. Obydwa zebrania będą się na wielkiej sali hazarowej (starszej), w Poznaniu. — Plan wykładów dla urzędników gospodarczych i porządek obrad Walnego Zebrańia Cenit. Tew. Gosp. później będą ogłoszone.

(*) Z obecnych mroźów skorzystał zaraz górnicy w czeskich kopalniach węgla pod Goleniowem i Duchowcem (Dux Brux) i urządzili strajk, żądając znacznego podwyższenia płacy, oraz ustanowienia 8 godzinnej dniówka. — Z powodu strajku tego węgiel w Czechach znów podroża - naczynie najgorzej znów wyjdzie z portu ludność tamtejszą.

Kartel austriacki fabrykantów konfekcyjnych ukonstytuował się w Wiedniu w dniu 28 grudnia z r. Przyzysy powstania jest choć nie tylko regulowana ceny wyrobów konfekcyjnych na targu austriackim, ale również potrzeba solidarnego połączania wobec kartelu fabryk sukna, który naząć prawnie niedawno konfederacją przedsiębiorstw rolniczo-przemysłowych warunki, zwłaszcza pod względem kredytów towarami. Organizacja ta budzi szczególny interes jako przykład skarciwiania przedsiębiorstw, produkujących bardzo różnorodny, wprost na konsumocję przeznaczony towar. D tymczasie przeważają stanowisko kartelowe i przekonanie i polfabrykatów, gdzie wybór jest mniej więcej jednolity.

Ruch w Towarzystwach

Towarzystwo Kupców i Młodzieży kupieckiej w Inowrocławiu.

Dnia piątku 19 sierpnia sprawy odbyły się rebranione miesiącami już w niedzielę dnia 6 bm. o godzinie 4 po południu w lokalu posiedzeń u p. Kurantowskiego.

Na porządku obrad między innymi sprawą udzielenia subwencji chłopom brąz udział w konsorcji kusiątko wójtowi, rozpoczętym się już 10 stycznia r. b. oraz sprawą utrzymania kleszczarzyku u kooperacji Silesia Kliwiorze.

Lokalny oddział członków nadarzył pożądany. Zarząd.

Towarzystwo Spiewu w Inowrocławiu. Dnia 19 w piątek o godz. 9 tej wieczorowej punktuły się odbyły się lekcje spiewu.

Szczególnych Panów spiewków prosimy ze względu na zbliżający się występ karawanaowy o laskowe reguły i punktowe przybywanie na lekcje.

Czekało pieśń! Zarząd.

Zebrańce Kółka rolniczego inowrocławskiego go odbyły się, da się zauważyć, dopiero w niedzielę dnia 15 bm. o godzinie 4:15 po południu w hotelu B. St. Zarząd.

Zebrańce Kółka rolniczego w Tucznie odbyły się w niedzielę dnia 5 stycznia o godzinie 3:30 po południu u p. Sułakowskiego w Tucznie. O tym udział uprassa. Zarząd.

Lisskowo. W niedzielę 15. dnia 6 go bm. o godzinie 4:15 po południu odbyły się w Lisskowie posiedzenie Koła rolniczego, na które wszyscy członkowie uprasszały uprasszały.

Zarząd Kółka.

Jawidzice. Zebrańce Kółka spiskiego o. Harmeriusa w Jawidzach odbyły się w niedzielę, dnia 6 stycznia r. b. o godz. 8:30 na sali p. Sułakowskiego. Na porządku obrad: Zgromadzenie posiedzenia. Przeczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia. Obór następstów: prezes, sekretarz i kasjerka. Składki młodzieżowe. Wspólny śpiew.

O temnym udziałzie członków i gości prosi. Zarząd.

J. T. Felski, prasse. M. Uzunski, sekretarz. — **Chelmno.** W przyszłą niedzielę, dnia 6 stycznia r. b. o godz. 6:30 na sali p. Sułakowskiego, odbyły się zebrańce Kółka chelmińskiego po południu 5:15 godziny w pomieszczeniu gospodarki Józefa Wojdyły. Uprassa aby stanownych Członków, aby się rzucały jak najszerszej zebrańce, gdyż jest dużo spraw do załatwienia, a szczególnie Olszówką uprasszały o zapisanie sklejnych składek. Fr. Mażaj, sekretarz.

Mogilno. Wielkie zebrańce Towarzystwa Gimn. „Sokół” w Mogilnie, odbyły się w niedzielę, dnia 6 bm. o godz. 4:15 po południu w lokalu posiedzeń druhu Bielińskiego (Park miejski). Poza dekrem obrad następujący: 1) Zajęcia Walnego Zebrańca. 2) Obóz przewodniczącego na Wile Zebrańca. 3) Sprawozdanie sekretarza. 4) Sprawozdanie skarbnika. 5) Sprawozdanie naczelnika i druhu porządkowego. 6) Obóz całego Zarządu na rok jeden. 7) Przyjmowanie nowych członków. 8) Wolne wakacje członków. 9) Uregulowanie składek za legiby.

Stanownych członków uprasszały się ustalnie o laskowe i laseczne prasy, aby okazać, iż nasz „Sokół” ma jeszcze silę do lotu i jeszcze zupełnie nie umarł. Tem laseczce powinno się wyczynić stawka na Wile Zebrańca, ponieważ prawy przes oły rok lato 4-5 członków na zebrańce przyszedłos, a druhów laseczki nasz „Sokół” około 60. Z tem spodziewamy się, iż w tym nowym roku nowy duch w naszych druhach wstapi i wyczynie drukowane na powie i laseczce jak dawniej nie wiele zebrańce się zebrać.

Oszczędzanie!

Zarząd Tow. Gimn. „Sokół” w Mogilnie.

Jeszcze czas odnowić przedpłatę!

Wiadomości
miejscowe, potoczne i sprawy bieżące.
INOWROCŁAW, dnia 4 stycznia 1900.

Uczymy dzieci po polsku!

(Telefon Wydawnictwa „Da. K.” nr. 304.)

— Na pogrzebie z ul. św. Barbary złożyl: P.P. R. P. Morawski 5 mk., T. Niebojewski 1 mk., Benda (ul. Kościelna) 1 mk., Patkiewicz 1 mk.

— Magistrat wyrwa w osobnej edycji w dzisiejszym numerze do sklepu na rzece pogrzebów z ul. Ducha. — Sytuujemy się, iż z powodu tej edycji połykały teraz takie hojniejsze i hermietowe datki na nasze ręce.

— Na średowowym posiedzeniu rady miejskiej odbył się także wybór do komisji finansowej i dla edycjonowania

miejsc, przeprogramowany dotychczasowych salonów posiedzeń. Dalej przy sto projekt magistratu, dotyczą budowy nowej rzezi dla świątyni za 80,000 mk. — Oto do zadania też, ma magistrat przedłożyć radze obużyły prośbę.

— **Nawy Inspektor** policyjny w mieście naszym pan Berg z Ligonia just przybył i objął tutaj swojego urzędu.

— **Plan nadzwyczajnej Hali telegraficznej** według drogi z Mierzwina do Tuszyna i Helensowa wykonał w urzędach pocztowych w Inowrocławiu i w Zielonkach.

— **Czasy resporządzili**, aby we wszystkich szkołach odbyły się w dniu 18 stycznia, jak w 200 rocznicę ogłoszenia Przecznego królewstwa, oficjalne święta i w obchodami tymi położono taką obyczaj uroczystą cesarskich. Za to w dniu 27 stycznia nie odbędą się w szkołach uroczystości.

— **Dawny tuż przedek**: Fab' nie strzelil takiego buka, jak w przeszłości, ażem na siły. Według przepowiedni jego mieści w dniach od 1 do 4 bm. padać deszcz przejmujący temperaturę. Tymczasem mamy... 20 stopni mróz!

— **Warmińska dyrekcja**. Według urzędowego spisu licyencyjnego 237 wiejsi; w ciągu roku umarły 11 wiejsi, a wywieziono 12. Następsem kontynuum jest k. proboszcz Baranowski, urodzony 1805 roku, wywieziony na kołczan 1883 roku. Najwięcej komunikujących licyencyjnych parafii jest 10,361, natomiast: brunszwicka 662, biskupska 698, heprewska 6119. Najmniejszą parafią jest Tuusza, co liczy tylko 140 konnych kujaw. 23 wiejsi, mimo nieprzychodzenia rzeźnika do rzeźnicy. Leżące 8-krotne Katazne weszły w 213, z tych 41 zatrudnionych w Brzozie. Wincentek działa 16, Eżbile tanek 42.

— **Chojnice**. Przez ostatnie dni batalionu piechoty z powodu rzeźnów od maja do końca kwietnia wydano 1000 25-feldyebłów i sierżantów batalionu tego zarezerwowały się duchowni z tutejszymi parafiami i t. przeważnie podczas świąt. Zdziela się, iż wojskowym podoba się będzie duchownie tutejsze, dziesięcio- i zię wojacy. (Spodziewamy się, iż maledykt temu parami nie ma par mieszkańców, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu. Red.)

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła także znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

— **Mogilno**. (Nowy rodzinny germaniacyj). Przed niewielkim czasem zawiązały się w naszym mieście Towarzystwo Kawalerów pod haszem: „Już w pełni Klub”. Jaki cel ma rzeczone Towarzystwo, nikt z parsona nie spostrzegł. Jednakże po półtora tygodniu wykazywał się, iż niemniej tyko germanizacja. Do tego klubu przeszła znana liczba polskich kawalerów, co zjawia się, iż duchowni z tutejszymi parafiami nie mają takiego samego, co ty pod względem wyznaniowym lub też na rodowym. J. B. bowiem i takie się skojarzyły — w takie raze nie ma się co cieszyć z tych obustronnych zdobyseksu.

Aufruf!

In der Sylwesternacht sind die Bewohner des Grundstücks Heiligegeist Strasse No. 3 von einem schweren Brandunglück, bei dem sie fast ihre gesammten Habseligkeiten eingebüßt haben heimgesucht worden.

Umgekehrt 20 Familien mit einer zahlreichen Kinderschaar bedürfen dringender Unterstützung, welche aus städtischen Mitteln nur im nothdürftigen Masse gewährt werden kann.

Zur wirksameren Bekämpfung des Elendrathen wir an die Bürgerschaft die Bitte, Liebesgaben in Gestalt von Geld, Kleidung, Stühlen, Wasche usw. bei steuern, welche in unserem Büro entgegenommen werden.

Inowrocław, den 4. Januar 1901.

Der Magistrat.
TREINIES.

Bardzo ważne dla chorych i zdrowych.

Tutajże Towarzystwo dla naturalnego lecznictwa uradza na sell het in. Basta dwa bardzo pouczające i do końca bardziej pojęte.

wykład, które wygłosi kierownik zakładu kuracyjnego p. Albin Ullig z Zitzen Obylin, I to we wtorek dn. 8 stycznia wieczorem w gdańszku. Bilety „o sposobach zastosowania i skutkach lecznictwa naturalnego” z praktycznymi demonstracjami i odj. śniadaniem na pełnej osobie. Wstęp dla dorosłych 10 zł., dla młodzieży 5 zł.

W środę dnia 9 stycznia wiecz. o godz. 8: Domu dla kobiet na temat: „Z jakich przyczyn chorują nasze kobiety?“ Wstęp (ty dla kobiet i dorosłych córki) dla dorosłych 20 zł., dla młodzieży 5 zł.

Na to bardzo na czasie i pogodne i pouczające wykłady w których doskonale mówią omawiane będzie mianowicie: o sōb powstania, zapieganie i obciążenie się z chorobami w tych postrach, zaprawa chorych i zdrowych, ojcieców redni i zwłaszcza matki uprzejmie.

Zarząd.

Na to bardzo na czasie i pogodne i pouczające wykłady w których doskonale mówią omawiane będzie mianowicie: o sōb powstania, zapieganie i obciążenie się z chorobami w tych postrach, zaprawa chorych i zdrowych, ojcieców redni i zwłaszcza matki uprzejmie.

M. DUTKIEWICZ.

Sztuczne zęby, plombowane, ręcznie ząbkowane i zatrzymywane nowymi, przerabiane i szorowane niedogodnych itd. Ceny, jak windomo, sa bardzo niskie, a wykonanie jak najlepše. J. Bormann.

Rynek nr. 25.

Szablony, pieczętki, stemple kaucukowe i wszelkie rytownia wykonywane Józef Löwensohn (1885a) jubiler.

anale dobrot poleca 4065 Rommela

Oukiernia. Położamy naszym nakładom wydany na rok 1901 (8552)

Kalendarz kartkowy tak zwany „Biskupi”

Do nabycia we wszystkich wielkich księgarniach i sklepach artystycznych dawcy dziesięciu zł.

B. Bendlewicz i Sp.

Plaszew. Kalosze gumiowe wyporządkowane i po- rządkowe (60)

CHLEBOWSKI, mistrz szewski, ul. Mała Frydrykowska 1. Jako Kucharz prywatny poleca się na wszelki, utroczny, st. F. Szemborski. St. M. sato 18. (62)

Daberskie kartofle do jedzenia poleca (61)

R. Steinhauff. Szosa Toruńska 89. Na żądanie wysyła się w dom

40 tysięcy cegieł

mam z cegielni Gromczyka (przy torze kolejowym) ko- rzystając do sprzedaży (8557)

Pawel Böning. Zarytan. tyko do J. O. Paula w Inowrocławiu.

Zakład Segarmistrzowski i złotnicy

w Inowrocławiu, ul. Mała Frydrykowska 5.

39

Największy wybór.

Ażeby stawić czoło wszelkiej konkurencji zniżylem moje dotychczasowe tanie ceny o mniejszej 20 proc. I może każdy przez oglądanie w sklepie moim jako i w oknie wystawionych mebli, które sami są oznaczone o tem się przekonać.

Ceny wszelkich mebli zniżylem następująco:

Szafa do biel. rzecznego z przystawkami daw. 36 t. 29 m.

„ „ „ orzech. z przyst. i konsol. d. 48 t. 40 m. itd.

Lóżko elizowe, orzech. poler. dawniej 16 teraz 12 m.

„ „ „ orzechowe, sprężynowe daw. 50 ter. 42 m.

„ „ „ spręż. z wysoką nadstawką d. 65 t. 52,50 m. itd.

Garnitur pluszowy:

1 kanapa i 2 szezlongi pluszowe dawn. 140 teraz 115 m.

1 kanapa i 2 szezlongi, pluszowe la wycisk. d. 180 t. 136 m.

1 kanapa i 2 szezlongi pluszowe, prawdziwy orzech z wykładem

muszlowym dawn. 175 m. teraz 135 m. itd.

Ceny wszelkie tutaj niewymienionych mebli jak najtańsze.

Planina z nowym systemem strun ze znanej oddawnej fabryki Fr. Schulte w Berlinie są do nabycia przy malej wpłacie i odpłatach częściowych

Spłata ratami.

Szafa do bieliny olszowa, orzech. poler. dawn. 28 t. 23 m.

JAKOB LOEVY, fabrykant mebli.

Nakładem i zgodzeniem Druckar i Księgarni Dziennika Kujawskiego w Inowrocławiu.

PABELACJA.

W Gospodarstwie, w powiecie mogileńskim odbyduje się w czwartek dnia 19 stycznia 1901

termian w celu zawarcia punktacji na samowłosu parcele. Kilka parsel po 40 do 90 mórg z mieszkańiami jest jeszcze na sprzedaż.

Oglądam moźna parsel przed terminem, zgłoszenie ma do Zarządu dominialnego.

Bank Ziemiański.

wykonuje Druckarnia Dzieci Kuj.

Karty wizytowe

wykonuje Druckarnia Dzieci Kuj.

Pomieszkania

składają się z 3 pokoi, kuchnia i przytulnościami jest od 1 kwietnia do wynajęcia. (64)

H. Kłos.

Narożnik ul. Panny Maryli 1 ul. Jędrzejewskiego.

Pokój i kuchnia

w przynajmniej 100 m. — oraz pokój osobny z prysznicem, za 90 m. do wynaj. (8078)

J. O. Paul.

Ul. Solankowa 15.

Pokój i kuchnia

w przynajmniej 100 m. — oraz pokój osobny z prysznicem, za 145 marek do wynaj. (8077)

W. Hermann.

Ul. Synagogi 15.

Była gospodarstwa wiejskich rodzin województwa wojskowego, energicznego przymus od 1. 4. ab. za

urzędnika (66)

gospodarczego

tonatego.

Dom. Wójcik

pod Starem (Strelno).

Pisarz

gospodarczy

w kulinarnie praktyce, mogący się i kazać dobremi właściwymi posiadku, zarządzając miejscami jako urzędnik lub jakikolwiek piesz. Zgłosz. przymus. (62)

Dom. Linowiec

p. Orosho

poszukującego i do kwietnia z ch. zdatnego (65)

kowala,

który umie obchodzić się z parówką.

Bilnego (69)

chłopę do posługi

przyjmie Bernhard. Hirsch.

Wawrzyniak Babciorz w Kościelskich poszukującego i do kwietnia

miejsca kowala

z dwoma cieślańskimi. Dobre zaświadczenie. (67)

Uczennice

przymus zarządu (58)

Kowalska.

Ul. Frydrykowska.

Paczki

anale dobrot poleca 4065

Rommela

Oukiernia.

Położamy naszym nakładom wydany na rok 1901 (8552)

986 Kalendarz kartkowy tak zwany „Biskupi”

do nabycia we wszystkich wielkich księgarniach i sklepach artystycznych dawcy dziesięciu zł.

B. Bendlewicz i Sp.

Plaszew.

Kalosze gumiowe

wyporządkowane i po- rządkowe (60)

CHLEBOWSKI, mistrz szewski,

ul. Mała Frydrykowska 1.

Jako Kucharz prywatny

poleca się na wszelki, utroczny, st.

F. Szemborski. St. M. sato 18. (62)

Daberskie kartofle do jedzenia poleca (61)

R. Steinhauff. Szosa Toruńska 89.

Na żądanie wysyła się w dom

40 tysięcy cegieł

mam z cegielni Gromczyka (przy torze kolejowym) ko- rzystając do sprzedaży (8557)

Pawel Böning. Zarytan. tyko do J. O. Paula w Inowrocławiu.

Zakład Segarmistrzowski i złotnicy

w Inowrocławiu, ul. Mała Frydrykowska 5.

39

Największy wybór.

Ażeby stawić czoło wszelkiej konkurencji zniżylem moje dotychczasowe tanie ceny o mniejszej 20 proc. I może każdy

przez oglądanie w sklepie moim jako i w oknie wystawionych mebli, które sami są oznaczone o tem się przekonać.

Ceny wszelkich mebli zniżylem następująco:

Szafa do biel. rzecznego z przystawkami daw. 36 t. 29 m.

„ „ „ orzech. z przyst. i konsol. d. 48 t. 40 m. itd.

Lóżko elizowe, orzech. poler. dawniej 16 teraz 12 m.

„ „ „ orzechowe, sprężynowe daw. 50 ter. 42 m.

„ „ „ spręż. z wysoką nadstawką d. 65 t. 52,50 m. itd.

Gospoda kąpielowa (Kurhaus)

J. BEZEROWSKI.

w sobotę dnia 5 stycznia wieczorem

nogi wieprzowe (Eisbeine)

z rozrywką muzyczną.

W nocy utrzymano piwa i ciepłe na-

puje zapatrzymać się dobrze.

Bartłomiej Kruszyński

z jednym cieślackiem Obudale poszukuje miejsca

d. 1 go kwietnia rb. Dubie-

szwidańskim (41)

François Skonieczny

w Truskach.

Poszukuje miejsca wło- darsza z domem osią- dnikami od 1 go

kwietnia rb. Dobro zaświadczenie.

(42)

Włodzimierz Kruszyński

Obudale poszukuje miejsca

d. 1 go kwietnia rb. Dubie-

szwidańskim (41)

François Skonieczny

w Truskach.

Poszukuje miejsca wło- darsza z domem osią- dnikami od 1 go

kwietnia rb. Dobro zaświadczenie.

(42)

Włodzimierz Kruszyński

Obudale poszukuje miejsca

d. 1 go kwietnia rb. Dubie-

szwidańskim (41)

François Skonieczny

w Truskach.

Poszukuje miejsca wło- darsza z domem osią- dnikami od 1 go

kwietnia rb. Dobro zaświadczenie.

(42)

Włodzimierz Kruszyński

Obudale poszukuje miejsca

d. 1 go kwietnia rb. Dubie-

szwidańskim (41)

François Skonieczny

w Truskach.

Poszukuje miejsca wło- darsza z domem osią- dnikami od 1 go

kwietnia rb. Dobro zaświadczenie.

(42)

Włodzimierz Kruszyński

Obudale poszukuje miejsca

d. 1 go kwietnia rb. Dubie-

szwidańskim (41)

François Skonieczny

w Truskach.

Poszukuje miejsca wło- darsza z domem osią- dnikami od 1 go

kwietnia rb. Dobro zaświadczenie.

(42)

Włodzimierz Kruszyński

Obudale poszukuje miejsca

d. 1 go kwietnia rb. Dubie-

szwidańskim (41)

François Skonieczny

w Truskach.

Poszukuje miejsca wło- darsza z domem osią- dnikami od 1 go

kwietnia rb. Dobro zaświadczenie.

(42)

Włodzimierz Kruszyński

Obudale poszukuje miejsca

d. 1 go kwietnia rb. Dubie-

szwidańskim (41)

François Skonieczny

w Truskach.

Poszukuje miejsca wło- darsza z domem osią- dnikami od 1 go

kwietnia rb. Dobro zaświadczenie.

(42)

Włodzimierz Kruszyński

Obudale poszukuje miejsca

d. 1 go kwietnia rb. Dubie-

szwidańskim (41)

François Skonieczny

w Truskach.

Poszukuje miejsca wło- darsza z domem osią- dnikami od 1 go

kwietnia rb. Dobro zaświadczenie.

(42)

Włodzimierz Kruszyński

Obudale poszukuje miejsca

d. 1 go kwietnia rb. Dubie-

szwidańskim (41)

François Skonieczny

w Truskach.

Poszukuje miejsca wło- darsza z domem osią- dnikami od 1 go

kwietnia rb. Dobro zaświadczenie.

(42)

Włodzimierz Kruszyński